

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci

2013/2177(INI)

.13. 1. 2014

STANOVISKO

Výboru pro zaměstnanost a sociální věci

pro Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku

o akčním plánu pro konkurenceschopný a udržitelný ocelářský průmysl
v Evropě
(2013/2177(INI))

Navrhovatel: Patrick Le Hyaric

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci vyzývá Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

- s ohledem na studii reprezentativnosti nadace Eurofound z roku 2009 týkající se organizací sociálních partnerů: ocelářský průmysl¹;
- A. vzhledem k tomu, že stálá restrukturalizace ocelářství, mimo jiné v důsledku hospodářské krize, posílení globální hospodářské soutěže se zvýšením dovozů oceli ze třetích zemí, vyšších výrobních nákladů a nedostatku inteligentních investic, vedly k masivnímu uzavírání průmyslových závodů, snížení stavů zaměstnanců z jednoho milionu míst v roce 1970 na 369 000 v roce 2012, což mělo zničující dopad na míru zaměstnanosti celých regionů; vzhledem k tomu, že tento trend zesílil za současné hospodářské krize a vedl od roku 2008 ke ztrátě více než 60 000 pracovních míst;
- B. vzhledem ke strukturalizačnímu vlivu středisek výroby oceli na místní hospodářství a k významným dopadům jakékoli jejich restrukturalizace na celkovou strukturu místního hospodářství;
- C. vzhledem k tomu, že ocelářství je odvětvím průmyslu, které poskytuje základní suroviny pro celou strukturu evropského průmyslu, což z něj činí odvětví citlivější z hlediska vývoje hospodářského růstu, jehož zpomalení vede k nadměrné kapacitě výroby, která je příliš často používána na odůvodnění restrukturalizace; vzhledem k tomu, že toto postavení základního pilíře z něj činí strategické průmyslové odvětví v rámci ambiciózního reindustrializačního cíle Komise, kterým je zvýšit do roku 2020 podíl průmyslu na HNP Evropské unie na 20 %;
- D. vzhledem k tomu, že budoucí potenciál evropského ocelářského průmyslu v oblasti konkurenceschopnosti a zaměstnanosti závisí na jeho schopnosti zvýšit účinnost a míru recyklace;
- E. vzhledem k tomu, že pracovní právní vztahy jsou v ocelářském průmyslu ve srovnání s ostatními odvětvími výrazně organizované; vzhledem k tomu, že tuto povahu dokládá vysoký stupeň odborové aktivity, výrazná přítomnost a velká hustota zaměstnaneckých organizací a vysoká míra pokrytí kolektivního vyjednávání; vzhledem k tomu, že se to odráží na evropské úrovni, kde je ocelářský průmysl v čele, pokud jde o rozvoj vztahů mezi sociálními partnery²;
- F. vzhledem k tomu, že OECD předpokládá zvýšení světové poptávky po oceli do roku 2025 z 1,5 na 2,3 miliardy tun a že tyto předpovědi dávají ocelářskému průmyslu slušnou perspektivu; vzhledem k tomu, že Evropská unie disponuje dovednostmi, know-how, infrastrukturou a vysoce kvalitními průmyslovými zařízeními, které je zapotřebí přizpůsobit budoucí poptávce, a nikoli omezovat či rušit v zájmu krátkodobé rentability

¹ Studie reprezentativnosti nadace Eurofound (2009) týkající se organizací sociálních partnerů: ocelářský průmysl, <http://www.eurofound.europa.eu/docs/eiro/tn0811027s/tn0811027s.pdf>.

² Eurofound (2009).

nebo ve prospěch otevírání jiných hypotetických trhů;

- G. vzhledem k tomu, že uzavírání závodů a propouštění se v ocelářském průmyslu často dotýká velkého počtu zaměstnanců; dále poukazuje na to, že to často vede k dalšímu propouštění ve velkém rámci dodavatelských a jiných podniků; vzhledem k tomu, že tato opatření v minulosti měla velké dopady na hospodářskou strukturu celých regionů a že v tomto smyslu je udržitelnou politikou zaměstnanosti zapotřebí chápat také jako investici do oblasti strukturální politiky na regionální úrovni;
- H. vzhledem k hrozbě velkých a nevratných ztrát znalostí a zkušeností jednotlivých zaměstnanců v důsledku plánovaného uzavření závodů a propouštění a na ztrátu znalostí a zkušeností celého odvětví, které bylo v Evropě budováno po staletí;
- I. vzhledem k tomu, že nadace Eurofound zveřejní v roce 2014 zprávu za rok 2013 s názvem „Pracovněprávní vztahy s ohledem na psychosociální omezení v práci v ocelářském odvětví“¹;
- J. vzhledem k tomu, že nadace Eurofound zveřejní v roce 2014 zprávu s názvem „Úloha sociálního dialogu v průmyslových politikách“²;
- K. vzhledem k tomu, že nadace Eurofound zveřejní v roce 2014 zprávu s názvem „Pracovní podmínky a kvalita pracovních míst ve výrobě: výkaz odvětvových informací z pátého evropského průzkumu pracovních podmínek“³;
1. vítá akční plán a jeho návrhy a je přesvědčen, že je zapotřebí řešit hlavní příčiny snižování počtu pracovních míst, avšak vyjadřuje obavu, že Evropský akční plán pro ocelářský průmysl není dostatečně ctižádostivý a konkrétní; naléhavě vyzývá k přijetí strategie, která by byla v souladu s cíli ekonomiky účinně využívající zdroje a zahrnovala by obchod, energetiku, energetickou účinnost, životní prostředí, výzkum a vývoj, inovace, politiku zaměstnanosti a odborné přípravy s cílem zaplnit mezery v odborné přípravě, překonat dumpingové praktiky a bojovat s volatilitou cen surovin a zvyšováním cen energií; vyzývá proto k přijetí podrobného pracovního plánu s přesným harmonogramem pro provádění akčního plánu;
 2. vyzývá k vynaložení většího úsilí o provedení cílů strategie EU 2020 týkajících se inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění prostřednictvím podpory silnějšího evropského ocelářského průmyslu; zdůrazňuje v této souvislosti význam zachování silné průmyslové základny v Evropě; zdůrazňuje, že výzkum, rozvoj a inovace jsou stále důležitější, zejména s ohledem na potřebu vyvinout metody výroby, jež budou méně náročné na zdroje a jež nenaruší konkurenceschopnost evropských společností a zvýší zaměstnanost;

¹ Nadcházející zpráva nadace Eurofound (2014), Pracovněprávní vztahy s ohledem na psychosociální omezení v práci v ocelářském odvětví (Industrial relations practices related to psychosocial constraints at work in the steel).

² Eurofound (2014, bude zveřejněno), Úloha sociálního dialogu v průmyslových politikách (Role of social dialogue in industrial policies).

³ Zpráva nadace Eurofound, leden 2014, Pracovní podmínky a kvalita pracovních míst ve výrobě: výkaz odvětvových informací z pátého evropského průzkumu pracovních podmínek (Working conditions and job quality in manufacturing: sectoral information sheet from the 5th European Working Conditions Survey).

3. doporučuje rovněž členským státům investovat do lidských zdrojů a zlepšit podmínky uplatňování práva na odbornou přípravu a učení, a umožnit přitom propustnost mezi jednotlivými různými systémy vzdělávání, a to nejen s cílem předjímat potřeby kvalifikované pracovní síly v průmyslu zaměřeném na nové technologie a ekologické a energeticky nenáročné hospodářství a reagovat na tyto potřeby, ale také s cílem posílit celý výrobní řetězec, včetně základních ocelářských závodů nezbytných pro rozvoj vysoce technologicky vyspělých závodů;
4. vyzývá Komisi a členské státy, aby posoudily budoucí vývoj zaměstnanosti v odvětví oceli pro EU jako celek a pro jednotlivé členské státy a vybídly členské státy a sociální partnery k vypracování vhodných plánů odborné přípravy, rekvalifikace, mobility a převedení do jiného zaměstnání pro pracovníky v rámci odvětví; vyzdvihuje význam podpory EU pro odbornou přípravu a zaměstnanost v procesech transformace tohoto odvětví s cílem uchovat a rozvíjet dovednosti a znalosti, stanovit předem potřebné dovednosti a podporovat odbornou přípravu a zvyšování dovedností; požaduje jejich zachování a dozor nad jejich využitím; vyjadřuje znepokojení z nedostatku systematických řešení pro generační změnu a z budoucího nedostatku dovedností a ztráty know-how a konkurenceschopnosti a zdůrazňuje potřebu udržet pracovní sílu a dovednosti, jež jsou životně důležité pro budoucnost;
5. je toho názoru, že zdravý hospodářský růst je podmínkou pro zvyšování poptávky po oceli, domnívá se však také, že velké projekty v oblasti infrastruktury by měly usilovat o podporu poptávky a posílení zaměstnanosti;
6. vyzývá k přezkumu politiky hospodářské soutěže a pravidel pro státní podporu s cílem podpořit investice do výzkumu a vývojem, zaměstnanosti a odborné přípravy a k zavedení možnosti, aby se zaměstnanci mohli podílet na vlastnictví společnosti v krizových situacích, aby: se navrátily investice do udržitelné kvalitní zaměstnanosti; se zabránilo masivnímu omezování výrobních kapacit; a předešlo se praktikám spočívajícím ve vývozu výrobních kapacit a zvýšení dovozů za situace dočasné nadvýroby, která bude překonána vzhledem k tomu, že se očekává zdvojnásobení světové poptávky do roku 2050; vítá veřejnou konzultaci Komise v této věci, na níž musí navazovat urychlené předložení návrhů;
7. vyzývá k většímu zapojení sociálních partnerů na vnitrostátní úrovni do diskuse o provádění akčního plánu pro ocelářský průmysl v Evropě;
8. vítá oba nástroje politiky EU zapojující sociální partnery, totiž evropské výbory pro odvětvový sociální dialog a skupinu na vysoké úrovni pro odvětví oceli, neboť přispěly k řešení problémů průmyslové politiky v tomto odvětví; podporuje pokračování skupiny na vysoké úrovni;
9. naprosto souhlasí s nutností udržovat neustálý sociální dialog se zástupci zaměstnanců; požaduje posílení spolupráce mezi zaměstnavateli a zástupci zaměstnanců na všech úrovních (unijní, vnitrostátní, místní, podniková) při uplatňování akčního plánu; zdůrazňuje, že je nutné lépe uplatňovat stávající rámec EU pro konzultace s pracovníky a jejich stálé informování; zdůrazňuje pozitivní dopady dodatečných struktur sociálního dialogu v odvětví oceli; vyzývá proto Komisi, aby předložila návrh právního aktu o zapojení zaměstnanců v případě restrukturalizace, jak se zdůrazňuje ve zprávě Parlamentu

z vlastního podnětu 2012/2061¹; vyzývá k tomu, aby byly podnikovým radám a výborům skupin udělena nová práva a větší zasahovací pravomoci;

10. zdůrazňuje, že je nutné zavést dlouhodobé strategie, které podnikům a zaměstnancům umožní přizpůsobit se strukturálním přeměnám a současně předvídat vývoj a minimalizovat sociální dopady; opakuje svou výzvu k vypracování právního aktu o informování pracovníků a konzultacích s nimi a o předvídání a řízení restrukturalizace; přikládá mimořádný význam dlouhodobému plánování strukturálních změn, které by měly zajistit postupný přechod v případě, že se změní požadavky na pracovní sílu, zdůrazňuje, že by měla být zaručena taková úroveň dovedností, aby byla zajištěna zaměstnanost a v případě potřeby byl možný přechod na nové formy výroby a nové podnikatelské modely;
11. zdůrazňuje, že u pracovníků v odvětví oceli je mnohem vyšší pravděpodobnost než u jiných pracovníků zpracovatelského odvětví, že budou označeni za „nedostatečně kvalifikované“ pro plnění svých stávajících pracovních povinností; vyzývá k výraznému investování do dovedností a odborné přípravy s cílem řešit nesoulad mezi požadavky a kvalifikací v odvětví oceli a zajistit konkurenceschopnost a budoucí životaschopnost tohoto odvětví;
12. požaduje rovněž fakultativní právní rámec pro nadnárodní podnikové dohody mezi mezinárodními odborovými svazy a podniky;
13. oceňuje zapojení kovodělného průmyslu do přeshraniční koordinace kolektivního vyjednávání a vyzývá sociální partnery v odvětví oceli, aby co nejlépe využili nadnárodního dialogu s cílem čelit tlakům na snižování mezd a zhoršování pracovních podmínek;
14. požaduje, aby při všech rozhodnutích řídicích pracovníků byly včas a komplexně uplatňovány stávající směrnice o individuálních a kolektivních právech pracovníků a jejich zástupců (směrnice 98/59 o hromadném propouštění, 2001/23 o převodech podniků, 2002/14 o rámci pro informování a projednávání, 2009/38 o evropské radě zaměstnanců, 2001/86 o zapojení zaměstnanců v evropské společnosti) atd., aby nebyli zaměstnanci a jejich zástupci stavěni před hotovou věc;
15. připomíná, že systém obchodování s emisemi (ETS) EU je výhodný pro výrobce elektřiny, kteří mohou přenést dodatečné náklady do cen za elektřinu placených jejich zákazníky, avšak odvětví oceli na světových trzích ceny zvýšit nemůže a dochází tak k vývozu zaměstnaneckých příležitostí;
16. zdůrazňuje, že závazná mezinárodní dohoda o změně klimatu, která bude mít co největší počet smluvních stran, umožní zčásti ochránit evropské ocelářské závody před environmentálním a sociálním dumpingem;
17. vyzývá k tomu, aby byl Evropský sociální fond využíván pro účely přeškolení pracovníků, zlepšování v oblasti celoživotního učení, řešení potřeb v oblasti dovedností,

¹ Usnesení Evropského parlamentu o informovanosti a konzultování pracovníků, předvídání a zvládnání restrukturalizace (2012/2061(INI)), přijaté texty P7_TA(2013)0005).

sladění nabídky dovedností a předjímání změn v ocelářském průmyslu, a to při zohlednění potřeby posunu směrem k hospodářství méně náročnému na zdroje;

18. vyzývá členské státy, aby v případech uzavírání závodů a výrazného omezování výroby plně využívaly Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci jako krátkodobé opatření; opakuje svůj názor, že navržená opatření EFG by měla být slučitelná s přechodem na hospodářství, které bude účinně využívat zdroje a bude udržitelné z hlediska životního prostředí;
19. zdůrazňuje, že v zájmu dalšího posílení sociálního dialogu na téma psychosociálních omezení na pracovišti v evropském odvětví oceli by zvláštní pozornost měla být věnována specifické povaze pracovních podmínek, identifikaci příčin specifických pro toto odvětví – jako jsou například obtížnost práce při výrobě oceli, charakteristika pracovní síly (muži, vysoká věková struktura), environmentální otázky, šíření technologických inovací a zásadní restrukturalizace evropského ocelářského průmyslu – a zjištění dopadu těchto příčin na pracovní prostředí, což může posloužit ke zlepšení odvětvové výměny a uvažování o postupech prevence; dále zdůrazňuje, že všechny klíčové subjekty v oblasti prevence (na evropské, vnitrostátní i místní úrovni), včetně vedení podniků, služeb v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zástupců zaměstnanců atd., mohou zabraňovat psychosociálním omezením na pracovišti na všech úrovních prevence, v tom smyslu, že mohou nadále přinášet zlepšení v oblasti zdraví i výkonnosti, jež jsou dvěma stranami téže mince;
20. požaduje, aby byl v nové evropské strategii pro bezpečnost a zdraví při práci a v politických dokumentech týkajících se důchodového zabezpečení a dalších sociálních výdobytků brán zřetel na obtížnost výkonu povolání a stres zaměstnanců a subdodavatelů v ocelářském průmyslu, jež se odvíjejí od výrobního procesu¹; zdůrazňuje, že pracovníci v odvětví oceli jsou více ohroženi pracovní zátěží, neboť jsou v důsledku své pracovní činnosti více vystaveni fyzickému riziku a zdravotním problémům než průměrný pracovník v EU-28.
21. zdůrazňuje, že je nutné, aby Unie chránila pracovní místa svého ocelářského průmyslu a své sociální normy v rámci svých obchodních vztahů, při vypracovávání obchodních dohod nebo právních předpisů o přístupu k jejím veřejným zakázkám pro podniky ze třetích zemí a při příliš ojedinělém používání dostupných ochranných nástrojů proti nekalé soutěži ze strany podniků ze třetích zemí;
22. doporučuje Komisi a členským státům zavést nezbytná opatření k vytvoření evropské průmyslové politiky, která by nebyla oslabena vzájemnou konkurencí mezi členskými státy tak jako politika současná; doporučuje za tímto účelem sbližování vnitrostátních sociálních norem a stanovení minimální výše podnikové daně EU.

¹ Eurofound (leden 2014, bude vydáno).

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	5.12.2013
Výsledek konečného hlasování	+: 29 -: 2 0: 0
Členové přítomní při konečném hlasování	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Phil Bennion, Pervenche Berès, Vilija Blinkevičiūtė, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Minodora Cliveti, Emer Costello, Frédéric Daerden, Richard Falbr, Thomas Händel, Stephen Hughes, Ádám Kósa, Jean Lambert, Patrick Le Hyaric, Verónica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Elisabeth Morin-Chartier, Csaba Óry, Siiri Oviir, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Gabriele Stauner, Jutta Steinruck, Inês Cristina Zuber
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Georges Bach, Sergio Gutiérrez Prieto